

**SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÜNCEL OLAYLARI
ARGÜMANTASYON TEKNİĞİ İLE DEĞERLENDİRMELERİ***

Mehmet AKKAN**

Doç. Dr. Nadire Emel AKHAN***

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel bir olayı belirleyebilmelerini, bu güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurabilmelerini ve güncel olayları argümantasyon tekniği ile tartışmalı bir metin içerisinde yazabilmelerini incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmada Toulmin'in (1958) argümantasyon modelinden yararlanılarak ve uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen, "Güncel Olay Değerlendirme Formu" kullanılmıştır. Ölçme aracı, 2018-2019 eğitim ve öğretim döneminde Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 99'u kadın 89'u erkek toplam 188 öğretmen adayına uygulanmış ve uygulama yapılan her sınıf seviyesinden rastgele seçilen 15 güncel olay değerlendirme formu, toplamda 60 güncel olay değerlendirme formu değerlendirmeye tabi tutulmuş ve çalışma grubu olarak kabul edilmiştir. Çalışma grubundan elde edilen veriler, betimsel analiz ve Toulmin'in (1958), "kaliteli argüman oluşturma modeli" den yararlanılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın değerlendirildiğinde, çalışma grubundaki sosyal bilgiler öğretmen adaylarının hepsinin bir güncel olay belirleyebildiğini söylemek mümkündür. 60 öğretmen adayı içerisinde 46 öğretmen adayının ise belirlediği bir güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını, öğrenme alanları ile ilişkilendirerek aktardığı tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının belirledikleri güncel olayları sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurması cinsiyet değişkeninde erkek öğretmen adaylarının lehine pozitif değişiklik göstermiş, ayrıca sınıf düzeyi ve GANO değişkenlerine göre de pozitif yönde değişiklik göstermiştir. Son olarak öğretmen adaylarının tüm sınıf düzeylerinde, belirledikleri güncel olaylarla ilgili kaliteli argüman oluşturamadıklarını söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, güncel olay, öğretmen adayı, argüman, argümantasyon

**PRESERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' EVALUATION OF CURRENT EVENTS
BY USING ARGUMENTATION TECHNIQUE**

ABSTRACT

This study is aimed at analyzing the skills of preservice social studies teachers' as to how they identify a Current event, how they relate it to social studies and how they can write about a current event in an argumentative text by using methods of argumentation. In the research, one of the qualitative research methods, i.e. the phenomenology design, was employed. As a data collection tool, "Current Event Evaluation Form" was used which was created by the researcher based on Toulmin's (1958) argument model as well as experts' opinions. This measurement tool was applied to 188 preservice teachers, including 99 female and 89 male students in their 1st, 2nd, 3rd and 4th year at Akdeniz University Education Faculty

* Bu çalışma, birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Sosyal Bilgiler Öğretmeni, Özel Antalya Toplum Koleji, mehmet.akkan07@gmail.com, Orcid No: 0000-0001-5548-5824

***Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, neakhan@akdeniz.edu.tr, Orcid No: 0000-0003-3628-8571.

in the 2018-2019 academic year. 60 current event evaluation forms were analyzed in total, by selecting 15 randomized Current evaluation form from each grade level, and this constituted the study group. Descriptive analysis and Toulmin's (1958) Argument Pattern were used for analysis of the data obtained from the study group. When the research findings were analyzed overall, it was discovered that all preservice social studies teachers in the study group can identify a Current event. It was observed that 46 out of 60 preservice teachers can relate a Current event to the social studies lesson by associating it with social studies learning domains. In the gender variable, positive change was detected in favor of the male preservice teachers in relating Current Events identified by the preservice teachers to social studies lesson and this also showed positive change in the variables of grade level and GPA. Lastly, it can be asserted that the preservice teachers at all grade levels failed to develop a quality argument and evaluate the Current Events they identified.

Keywords: Social Studies, Current event, preservice teacher, argument, argumentation

GİRİŞ

İnsanoğlu önce aile içinde var olur. Gelişimini tamamladığı süreç içinde de başka insanlara ihtiyaç duyar. Çünkü yaradılışı gereği insanoğlu toplumsal bir varlıktır ve toplumdan ayrı düşünülemez. Bu sebeple insan gündelik hayata ayak uydurabilmek için önce çevresini daha sonra dünyayı tanıması ve insanları etkileyen güncel olaylardan haberdar olması gerekmektedir. Değişen ve gelişen dünyada neredeyse her gün, toplumları ciddi oranlarda etkileyen olaylar yaşanmaktadır. Toplumun ve bireylerin bu hızlı değişim ve gelişime ayak uydurabilmek, bilginin artık bir tık ötede olduğu ve aynı zamanda bilgi kirliliğinin de zirvelerde olduğu bir dönemde insanların toplumları etkileyen güncel olayları doğru bir şekilde anlayıp değerlendirmeleri, çözümlenmeleri ve analiz etmeleri oldukça önemlidir. Temel amacı iyi vatandaş yetiştirmek olan sosyal bilgiler dersi, bulundurduğu öğrenme alanları ve bu öğrenme alanlarına bağlı konular bağlamında insanların sosyal yaşamlarını inşa ederken, gündelik yaşanan olaylara bağlı olarak hayatlarını yönlendiren bu olayları daha iyi değerlendirmelerini, analiz etmelerini sağlamaya yardımcı olan öncelikli derslerdendir. Bu dersin hedeflerine ulaşmasında ise sosyal bilgiler öğretmenlerine büyük sorumluluklar düşmektedir.

İnsanın, kendisini, çevresini ve dünyayı tanımasında oldukça etkili olan derslerden birisi de sosyal bilgiler dersidir. Nitekim MEB (2018) sosyal bilgiler öğretiminin amacını; "bireyin hayatını sürdürdüğü yeri ve toplumunu tanıyan, ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlı yaklaşımlar sergileyen ve haberdar olan, bireysel ve toplumsal problemlerin çözümü kavuşturulması için öneriler getiren iyi, etkin vatandaşlar yetiştirmektir" şeklinde açıklamıştır.

Sosyal bilgiler dersi, öğrenciler için birbirinden farklı unsuru, kavramları ve sözel bilgileri öğrendiği bir derstir (Erden, tarihsiz). İyi vatandaşlar yetiştirmek amacıyla ortaya çıkan sosyal bilgiler dersinin geçmiş ve günümüz arasında ilişki kurulması gerekir (MEB, 2018). Güncel olaylar da geçmiş ve günümüzü birbirine bağlar bunun yanı sıra geleceğin inşasına ise yardımcı olur. Güncel olaylar, öğrencilerin Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'na olan alakasını artırır, derse gerçeklik ve derinlik katar (Deveci ve Arın, 2008; Gedik, 2010; Michaelis ve Garcia, 1996). Akdağ, Oğuz, Tatar ve Subaşı (2014) da, güncel olayların öğrencilerin hem düşünme yetilerini geliştirmelerinde hem de geçmiş ve geleceği anlamlı kılabilmelerinde önemli bir yere sahip olduğuna vurgu yapmışlardır. Bu bağlamda TDK (2019) güncel kavramını; günün konusu olan, şimdiki, bugünkü (haber, olay vb.) diye tanımlanmaktadır. Bir

başka tanımda da güncel olaylar, “şu anda gelişmekte olan ve haber olma niteliği devam eden vakalardır” diye tanımlanır (Smith, 1963, akt. Gedik, 2008).

Seefeldt, C. (1989), göre çocukların başarılı yetişkinler olması için bilgi ve beceri gereklidir, ancak bunlar tek başlarına yeterli değildir. Sosyal bilgiler öğrenme süreçleriyle de ilgilidir. Martorella'ya (2001) göre öğrenciler bu süreçlerde önemli güncel olaylar tartışmalarına katılmalı, küresel eğitimin, çok kültürlü eğitimin ya da sosyal bilincin bazı yönlerinin sürekliliğini kabul etmelidir. Bunun yanında öğretmenlerde medyanın ileri sürdüğü haberleri topluma aksettirdiği şekliyle ele alıp bir analiz, yorumlama ve değerlendirme yapıp öğrencilere rehberlik ederek, güncel olayların önemini ortaya koyacak şekilde müfredatın amaçlarına hizmet eden araçlar olarak kullanabilmelidirler.

Michaelis ve Garcia (1996), çalışmalarında güncel olayların, öğrencilerin topladıkları, yorumladıkları, değerlendirdikleri ve raporladıkları bilgiler ışığında düşündürmeye ve yeni çalışma becerileri kazandırmaya yönelik kullanılabileceğinden bahsetmişlerdir. Cengiz ve Kabapınar (2017) da çalışmalarında, tartışma ortamının, yorumlamanın, fikirlerini ortaya koymanın da önemli olduğunu, yapılandırmacı yaklaşıma en uygun ders içi aktivitelerin ilk sıralarında öğrenciler arasında ki işbirliğini geliştiren çalışmalar ve argüman oluşturmaya yönelik öğrencilerin birbirlerinin fikirlerini konuşacakları aktivitelerin olduğundan bahsetmişlerdir. Fakat Torun ve Şahin (2016) tarafından yapılan araştırma sonuçları, argümantasyon tekniğiyle hazırlanmış, tartışmaya dayalı etkinliklerin sadece kısıtlı bir zaman dilimi olarak derslerde kullanıldığını göstermiştir.

Argüman TDK' da (2019), “tez, sav, iddia ve kanıt” kelimelerinin karşılığı olarak gösterilmiştir. Argümantasyon kelimesinin kökeni ise Latince “argumentum” kelimesinden ortaya çıkmıştır. Bugün bu terim, “bir konuya dikkat çekme, diğerlerine benimsetme, ispatlama” anlamlarına da gelmektedir (Rigotti ve Morasso, 2009, akt. Torun, 2017). Kuhn ve Udell (2003) argüman ve argümantasyonun birbirinden farklı iki terim olduğunu söylemiş ve bunlardan argümanın, bir iddiayı kanıtlamak amacıyla ortaya konulan söylemler olduğunu, argümantasyonun ise bu söylemlerin bir araya gelmesi sürecini karşıladığını ifade etmişlerdir. Argüman teriminin altyapısını oluşturacak çalışmalara imzasını atan bilim insanlarından biri olan Toulmin (1958), argümanın, bir çıktıyı, ya da bir tahmini ispatlamak ya da reddetmek amacıyla ortaya atılır. Bu bağlamda argümanın, kuramların ve ispatların bir eşgüdümü olduğuna değinmiştir.

Toulmin (2003) argümantasyonun, apaçık ortaya konulmuş bir iddianın doğru olduğuna insanları ispat, bilgi, destekleyici bilgiler ve çürütmeleri kullanarak inandırma sanatı olduğunu söylemiştir. Lu ve Zhang (2013), eğitim araştırmalarında en etkili argüman modelinin Toulmin (1958) tarafından geliştirildiğini ifade etmişlerdir. Toulmin geliştirdiği argümanı 6 kısma ayırarak tanımlamıştır: Bunlar “iddia - veri - gerekçe - destekleyici - sınırlandırıcı - çürütücü” dür. Toulmin'e göre iddia, gerekçe ve veri argümantasyon modelinde asıl kavramlar, destekleyici, sınırlandırıcı ve çürütücü yardımcı kavramlardır şeklinde açıklamıştır. Oğuz ve Demir (2016) yaptıkları çalışmada yeniden yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı, öğrencilere yaşantı yoluyla öğrenilme, problemlere çözümler üretme ve karar alabilme gibi becerilerin kazandırılması noktasında eğitimcilerin fikir birliği sağladığı bir öğrenme yaklaşımıdır. Chen ve She

(2012) ispatlara dayalı argüman oluşturabilmenin öğrencilerin zihinsel aktivitelerinin kalitesini ve birleriyle aralarındaki iletişim becerilerini geliştirmek için büyük bir öneme sahip olduğunu söylemiştir. Oğuz ve Demir (2016) de çalışmalarında, “Argümantasyon modeli, öğrencilerin öğrenme sürecine katılımlarını artırmakta ve bu sebeple daha etkin bir öğrenme ortamı oluşturulabilmektedir.” demişlerdir.

Aktaş ve Doğan (2018) insanların gündelik hayattaki sorunlarla karşı karşıya gelmesi bu durumlara mantıklı çözümler aramak istemeleri argümantasyonun eğitim ve öğretim aşamasında öneminin büyük olduğu gerçeğini ortaya koyuyor. Nussbaum (2002) argümantasyon yönteminden eğitim esnasında daha yoğun yararlanılmasının öğrencilerin düşünme becerilerini geliştireceğini dile getirmiştir. Toplumunu ilgilendiren önemli olayları argümantasyon tekniği kullanılarak öğrencilerin görüşlerini dile getirme, planlama, muhakeme, yorumlama, değerlendirme gibi becerilerinin geliştirilebileceği ve toplumsal olaylara dair daha aktif ve etkili argümanlar tasarlayarak özgür bir biçimde karar alabilme becerilerini geliştirilebileceğini söylemiştir. Torun (2015) ise ülkemizde argümantasyon tekniğiyle öğretim sürecinin sosyal bilgiler dersi içerisinde öğretmenlerin kullanmayı istedikleri yöntem ve teknikler arasında pek yer bulmadığını, bunun nedenini de öğretmenlerin argümantasyon tekniğinin ne olduğu ve bu tekniğe uygun değerlendirme yöntemleri hakkında yeterli bir bilgi sahibi olmamalarından kaynaklanabileceğini söylemiştir.

Tüm bu bilgiler ışığında argümantasyon tekniğinin sosyal bilgiler dersinde özellikle güncel olayların öğretiminde kullanılmasının dersin amacına ulaşmasında etkili olacağı söylenebilir. Bu nedenle güncel olayların öğretilmesi esnasında argümantasyon tekniğinin kullanılabilmesi için öğretmen adaylarının da bu öğretimi yapabilecek yetiye sahip olması oldukça önemlidir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel bir olayı belirlemelerini, sosyal bilgiler eğitimi ile ilişkilendirmelerini ve tartışmalı bir metin içerisinde güncel olayı değerlendirme yapabilmelerini incelemektir.

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden, olgu bilim (fenomonoloji) deseni kullanılmıştır. Olgu bilim araştırma deseninin temel amacı: bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 72). Olgu bilim araştırmalarında veri kaynakları “araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu dışa yansıtabilecek bireyler ya da gruplardır” (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Erkan-Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, kolay ulaşılabilir uygun örnekleme göre seçilen, 2018-2019 eğitim ve öğretim döneminde Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören toplam 188 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada uygun örneklem, erişimin kolay olması, araştırmaya hız ve pratiklik kazandırması (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 113) sebebi ile tercih edilmiştir. Aşağıdaki tabloda çalışma grubuna ait değişkenlere dair bilgiler verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Değişkenlere Göre Dağılımı

CİNSİYET	GAÑO

SINIF	Kadın	Erkek	1-2.50	2.51-3.00	3.01-3.50	3.51-4.00
1	36	24	23	20	13	4
2	16	15	8	10	9	4
3	31	23	6	20	18	10
4	16	27	9	14	12	8

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel bir olayı belirleme, sosyal bilgiler eğitimi ile ilişkilendirme ve tartışmalı bir metin içerisinde güncel olayı değerlendirme yapabilmeleri için araştırmacı tarafından hazırlanan “Güncel Olay Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Hazırlanan form ölçme değerlendirme uzmanı ve 3 sosyal bilgiler alan uzmanı tarafından amacına uygunluğu bakımından incelenmiştir. Bununla birlikte bir dil uzmanı tarafından form anlaşılabilirlik ve Türkçe dil bilgisi kuralları bakımından da incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda uzmanlardan gelen önerilere ve geri bildirimlere bağlı olarak formdaki bazı ifadeler düzenlenmiş ve çalışma grubu dışında tutulan, her sınıf seviyesinden 5 öğrenci ile ön uygulaması yapılmış ve katılımcılar tarafından anlaşılabilirliği kontrol edilmiştir. Araştırma kapsamında 99’u kadın, 89’u erkek, toplam 188 öğretmen adayına uygulama yapılmıştır. Öğretmen adaylarından toplanan dokümanlar araştırmacı ve 3 sosyal bilgiler alan uzmanı tarafından ön incelemeden geçirilmiş, yazısı okunaklı olmayan, araştırma yönergesinin dışında cevap veren, tartışmalı metin şeklinde yazmayanlar, metne başlamış fakat tamamlamamış olanlar vb. dokümanlar çıkarılmıştır. Kalan görüşme formları arasında her sınıf seviyesinden, uzman görüşü ile karar verilen sayı doğrultusunda rastgele seçilen 15 güncel olay değerlendirme formu, toplamda 60 adet soru formu çalışmanın verisi olarak kabul edilmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışma grubundan elde edilen veriler, betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Betimsel analiz ile veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Betimsel analizde amaç, “elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 224). Çalışmanın 6. ve son probleminin analizi Toulmin (1958)’in ortaya koyduğu kaliteli argüman oluşturmanın temel ve yardımcı bileşenlerinden (iddia, karşı iddia, veri, gerekçe destekleyici) yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen nitel verilerin sayısallaştırılması yoluna gidilerek veriler frekanslarla birlikte sunulmuştur.

Araştırmanın verileri analiz edilirken araştırmacının dışında 2 araştırmacı tarafından eş zamanlı olarak analiz edilmiş ve araştırmacılar arasındaki güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman’ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Hesaplama sonucunda kodlamaların güvenilirliği yüzde 94 olarak hesaplanmış ve araştırmanın analizinin güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

BULGULAR

1. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Güncel Bir Olayı Tespit Edebilmesine İlişkin Bulgular

Tablo 2. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Belirlediği Güncel Olaylara İlişkin Konular

Temalar	Konular	f
Ekonomi	Ekonomik Kriz	16
	Tanzim Satış	5
	Toplam	21
Siyaset	Seçimler	6
	Amerika ve Venezuela	4
	Sarı Yelekliler	2
	Toplam	12
Eğitim	Eğitim Sistemi ve Müfredat	5
	Atamalar	5
	Toplam	10
Çevre Kirliliği ve Küresel Sorunlar	Ücretli Poşet Uygulaması	5
	Küresel Isınma ve Doğal Afetler	4
	Toplam	9
Göç	Mülteci Sorunu	4
	Toplam	4
Bilim	Robotlar	2
	Geleceğin Teknolojisi	2
	Toplam	4

Tablo 2 incelendiğinde, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel olayların ana temalarını belirlediği başlıklarda ekonomi ile ilgili güncel olaylar ilk sırada yer almıştır. Ekonomi temasını sırasıyla siyaset, eğitim, çevre kirliliği ve küresel sorunlar, göç ve bilim temaları sıkça kullanılan temalar olarak takip etmektedir. Ekonomi teması altında ekonomik kriz konusu hakkında 16 öğretmen adayı, tanzim satış konusu hakkında ise 5 öğretmen adayı görüş ve değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Siyaset teması altında Türkiye'deki yerel seçimler konusunda 6, ABD, Venezuela sorunu 4 ve Fransa'daki Sarı Yelekliler konusunda 2 öğretmen adayı görüşlerini ifade etmişlerdir. Eğitim teması altında eğitim sistemi ve müfredat konusunu işleyen 5 öğretmen adayı varken atamalar konusunu da 5 öğretmen adayı ele almıştır. Çevre kirliliği ve doğal afetler teması altında 5 öğretmen adayı ücretli poşet uygulaması konusuna değinirken 4 öğretmen adayı da Küresel Isınma ve doğal afetler ile ilgili konularda görüşlerini ifade etmişlerdir. Göç teması altında 4 öğretmen adayı mülteci sorunu konusuna değinmiştir.

Mülteci sorununu işleyen öğretmen adayları metinleri içerisinde savaşa da değinmişlerdir. Ancak mültecilik probleminin üstünde daha çok durulmuştur. Bilim teması altında 4 öğretmen adayı düşüncelerini belirtmiştir. Bu tema altında 2 öğretmen adayı robotlar konusuna değinirken, 2 öğretmen adayı da geleceğin teknolojisi konularından bahsetmişlerdir. Öğretmen adaylarının güncel olay değerlendirmelerine yönelik örnek ifadeler şu şekildedir:

- “Son zamanlarda ürün fiyatlarının artması ülkemizde oldukça güncel bir konu haline geldi. Ürünlerin fiyatının artması vatandaşlar üzerinde büyük tepki uyandırdı.” (1.Sınıf, 6.ÖA).

- “Belirlemiş olduğum konu 1 Ocak 2019 itibariyle poşet kullanımının ücretli olması ve bunun birey ve toplum üzerindeki etkisidir. Tercih etme sebebim konunun güncel olması ve uzunca bir süre gündemde yer edinmesiydi ve bu konunun insanlara çevre bilinci kazandırmak adına önemli olduğunu düşündüğüm için tercih ettim.” (2.Sınıf, 4.ÖA).

- “Güncel bir olay olarak Suriye’den ülkemize gelip ve yerleşen bu yerleşmeyi kalıcılığa dökmelerini ele almak istiyorum. Bu durum ülkemiz insanları için belli bir zaman aşımından sonra yaşanabilecek sorunları şimdiden görmek mümkün olabilir.” (3.Sınıf, 4.ÖA).

- “Geride bıraktığımız 2018 yılının son çeyreğinde Amerika’da bilimsel nitelikte önemli faaliyetler oldu. Son yıllarda insanların aklında uzayda yaşam var mı? Varsa ne kadar var ya da hangi gezegenlerde var sorusu oldukça yer ediyor.” (4.Sınıf, 2.ÖA).

2. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayının Belirlediği Güncel Olayı Sosyal Bilgiler Dersi İle İlişkilendirebilmesine Yönelik Bulgular

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Belirledikleri Güncel Olayın Sosyal Bilgiler İle İlişkisini Kurabilme Durumu

f	
Kurabilen	46
Kuramayan	14

Tablo 3 incelendiğinde 60 sosyal bilgiler öğretmen adayından 46 öğretmen adayı belirledikleri güncel olayın sosyal bilgiler dersi ile bağı kurabilirken 14 öğretmen adayı ise tam olarak bir bağ kuramamıştır. Sosyal bilgiler dersi ile bağ kuramayan öğretmen adayları genelde “Atamalar, Fransa’daki sarı yelekliler isyanı, ABD ve Venezuela arasındaki gerginlik ve Dünya’ya yansımaları” konuları hakkında görüş belirtenler olduğu söylenebilir. Sosyal bilgiler dersi ile ilişki kurabilen öğretmen adaylarından bazılarının ifadeleri şu şekildedir:

Kurabilen ÖA: “Ülkemizde henüz yeni uygulanmaya başlanan güncel olaylardan biri de ücretli poşet uygulamasıdır. Ocak ayında uygulamaya konan bu uygulama birçok tartışmayı da beraberinde getirmiştir. ... Bu olay

gencinden yaşlısına herkesi ilgilendiren bir olay olup çevreyi korumanın temiz tutmanın önemi çocuklara aşılmalıdır. ... Bu yüzden sosyal bilgiler dersinde öğrencilere bu konuda bilgi verilmeli ve atıklar geri dönüşüme kazandırılmalıdır” (2.Sınıf, 8. ÖA).

Kurabilen ÖA:“ Güncel olayım tanzim satış noktaları tercih etme sebebim çiftçilerin emeklerinin yenmesi vatandaşın ucuza sebze yemeleri ve bu olayın sosyal bilgiler ile bağlantılı olabilmesi. ... Tanzim satışların uygulanış sebebi vatandaşın ucuza sebze yemeleri ve araçların yani tüccar ve komisyoncuların ortadan kalkmasını sağlamaktır. Ama bu uygulamaya üreticiyi dâhil etmediler. Üretici sebzelerini ürettiği maliyeti karşılayamayacak fiyatlara yine komisyonculara satıyor. ... Ülkede zaten ürettiğimiz fazla bir şey yokken tek üretip ihracat yapabildiğimiz sebze yetiştiriciliğini de el birliği ile bitiriyorlar” (3.Sınıf 7, ÖA).

Tablo 4. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Belirledikleri Güncel Olayın Sosyal Bilgilerle İlişisini Nasıl Kurduklarına İlişkin Bulgular

Öğrenme Alanları	Kazanımlar	f
Birey ve Toplum	Yakın çevresinde yaşanan bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu açıklar.	17
Kültür ve Miras		0
İnsanlar Yerler ve Çevreler	Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.	1
	Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar.	1
	Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.	3
Bilim Teknoloji ve Toplum	Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.	2
	Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gelecekteki yaşam üzerine etkilerine ilişkin fikirler ileri sürer.	1
Üretim Dağıtım ve Tüketim	Çevresindeki ekonomik faaliyetlerin, insanların sosyal hayatlarına etkisini analiz eder.	11
	Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder.	3
Etkin	Temel hakları ve bu hakları kullanmanın önemini	5

Vatandaşlık	açıklar.	
Küresel Bağlantılar	Arkadaşlarıyla birlikte küresel sorunların çözümüne yönelik fikir ve öneriler geliştirir.	2

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının çoğu güncel olayların öğrenme alanları aracılığıyla sosyal bilgiler dersi ile bağlantısını kurabildiklerini söylemek mümkündür. Öğretmen adayları yazdıkları güncel olaylarını en fazla birey ve toplum ve üretim dağıtım tüketim öğrenme alanlarıyla ilişkilendirebildikleri söylenebilir. Etkin vatandaşlık ve insanlar yerler ve çevreler öğrenme alanları ise bu sırayı takip etmektedir. Öğretmen adayları güncel olaylarını en çok birey ve toplum öğrenme alanında, *“Yakın çevresinde yaşanan bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu açıklar”* kazanımına yönelik olarak güncel olaylarını yazdıklarını söylemek mümkündür. Üretim dağıtım ve tüketim öğrenme alanında da *“Çevresindeki ekonomik faaliyetlerin, insanların sosyal hayatlarına etkisini analiz eder”* kazanımına yönelik 11 öğretmen adayı, *“Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder”* kazanımına yönelik olarak ise 3 öğretmen adayı güncel olaylarını yazdıkları söylenebilir.

Etkin vatandaşlık öğrenme alanında, *“Temel hakları ve bu hakları kullanmanın önemini açıklar”* kazanımına yönelik olarak 5 öğretmen adayı güncel olaylarını yazdıkları söylenebilir. İnsanlar yerler ve çevreler öğrenme alanında da, *“Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar, Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar, Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır”* kazanımları etrafında 5 öğretmen adayının güncel olaylarını yazdıkları ifade edilebilir.

3. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Belirledikleri Bir Güncel Olayın Sosyal Bilgiler Dersi İle İlişkilendirebilme Durumunu Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular

Tablo 5. Cinsiyete Göre Farklılık Gösterip Göstermeme Durumu

Toplam	f
Kadın	30
Erkek	30
Kurabilen	
Erkek	24
Kadın	22
Kuramayan	
Kadın	8
Erkek	6

Tablo 5 incelendiğinde yazdıkları güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını kurabilen öğretmen adayı sayısının 46 olduğu, hiç bağlantı kuramayan öğretmen adayı sayısının 14 olduğu görülmektedir. Tablo 6'daki veriler incelendiğinde yazılan güncel olayların sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını kurma konusunda erkek ve kadın öğretmen adaylarının sayısının birbirine yakın olduğu fakat ilişki kurabilen erkek öğretmen adayları sayısının 2 farkla kadın öğretmen adayları sayısına göre fazla olduğu söylenebilir. Araştırmada toplanan veriler ışığında analizlere bağlı olarak ilişkilendirebilme durumunun erkek öğretmen adaylarının lehine yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Bağlantı kurabilen ve kuramayan öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olay metinlerinde yer alan bazı bölümler şunlardır:

-“ABD'nin Venezuela'ya ambargo uygulaması ve ABD başkanı Trump'ın başka ülkelerin milli ve ekonomik bağımsızlıkların kısıtlaması ulusal açıdan bakıldığında suç niteliği taşımaktadır. Lakin hiçbir bağımsız ülkenin buna tepki göstermemesi vurdumduymaz tavırlar sergilemesi millet ve devletlerin ulusal ve ekonomik özgürlüklerini tehlikeye atmaktadır. Bu konuyu tercih etme sebepim toplumların ve milletlerin Amerika gücü ve yaptırımlarından çekinerek diğer devlet başkanlarının görmezden gelmesi sadece Amerika'nın yararına olup ulusların bağımsızlık güvencesini zedelemiştir.” (1.Sınıf, Kuramayan 3.ÖA Erkek).

- “Eğitim sisteminin kötü olduğundan bahsetmek isterdim ama sistem bile yok gibi gözüküyor. Yıllarca eğitimle ilgisi olmayan kişiler eğitim bakanı olarak görev yaptı. (...) Şuan ki eğitim bakanımız Ziya Selçuk (çok şükür ki kendisi de bir eğitimcidir) atamaların sayısının artacağı müjdesini vermiştir (ne kadar uygulanır uygulanmaz bilinmez!) bunu duymak bile mutluluk vermiştir. Eğitim fakültesi mezunlarını atamalıyız ki toplum eğitimli bireyler tarafından yetiştirilir.” (2.Sınıf, Kuramayan, 11.ÖA Kadın).

- “Öğretmen atamaları son üç ayın değil uzun bir dönem eğitim fakültelerinin kâbusu haline gelmiştir. Gerek maddi gerekse de manevi boyutta öğretmen adaylarımızı büyük bir çöküntüye uğratmaktadır. Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının gözlerinde bile umutsuzluk, keder, üzüntü yoğunlaşmaktadır. ... . Öğretmen atamaları sadece eğitim fakültelerinin değil tüm toplumun sorunu haline gelmiştir. İntihar eden öğretmen sayıları gün geçtikçe artmaktadır. Artık buna bir son denmelidir. Eğitim fakültelerinin sayıları azaltılmalı, öğrenci kalitesi artırılmalıdır. Öğretmen adayımız psikolojik olarak rahatlatılmalı geleceğin öğretmeni pozisyonuna getirilmelidir.” (4.Sınıf, Kuramayan 12.ÖA Kadın).

4. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayının Belirlediği Güncel Olayı Sosyal Bilgiler Dersi İle İlişki Kurabilme Durumunun GANO Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bulgular

Tablo 6.GANODEğişkenine Göre Farklılık Gösterip Göstermeme Durumu

1.Sınıf GANO	2.Sınıf GANO	3.Sınıf GANO	4.Sınıf GANO

14.Ö 3.08	1.Ö 3.50	1.Ö 3.76	12. 3.69
3.Ö 2.97	4.Ö 3.50	2.Ö 3.75	10.Ö 3.68
10.Ö 2.95	7.Ö 3.50	9.Ö 3.60	8.Ö 3.23
12.Ö 2.93	8.Ö 3.40	7.Ö 3.50	7.Ö 3.20
13.Ö 2.90	11.Ö 3.26	15.Ö 3.32	14.Ö 3.20
8.Ö 2.78	15.Ö 3.24	12.Ö 3.25	11.Ö 3.20
6.Ö 2.67	14.Ö 3.22	14.Ö 3.23	9.Ö 3.18
7.Ö 2.59	6.Ö 3.20	5.Ö 3.21	4.Ö 3.12
15.Ö 2.54	3.Ö 3.20	10.Ö 3.20	1.Ö 3.11
1.Ö 2.53	2.Ö 3.16	13.Ö 3.10	5.Ö 3.10
2.Ö 2.45	12.Ö 3.09	4.Ö 3.08	3.Ö 3.10
5.Ö 2.41	9.Ö 3.00	3.Ö 3.02	2.Ö 3.00
9.Ö 2.38	5.Ö 2.85	8.Ö 3.02	6.Ö 3.00
4.Ö 2.20	10.Ö 2.80	6.Ö 2.85	13.Ö 2.91
11.Ö 2.20	13.Ö 2.62	11.Ö 2.80	15.Ö 2.88

Tablo 6'ya bakıldığında mavi renk ile işaretlenen öğretmen adayları güncel olay ile sosyal bilgiler dersi arasında ilişki kuramama durumlarını göstermektedir. 1.sınıfta olan 8 öğretmen adayı yazdıkları güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle bağlantısını kuramadıkları söylenebilir. 2.sınıfta 4 öğretmen adayı bağlantı kuramazken. 3. sınıf öğretmen adaylarının tamamı yazdıkları güncel olayın bağlantısını kurabilmişlerdir 4.sınıf öğretmen adaylarında ise 2 öğretmen adayı yazdıkları güncel olay ile sosyal bilgiler dersi arasındaki ilişkiyi kuramamıştır. 1.sınıf öğretmen adaylarını kendi içerisinde değerlendirildiğinde yazdıkları güncel olayın sosyal bilgiler ile bağlantısını kurma durumunun açık bir şekilde değişiklik gösterdiği görülmektedir. GANO'su yüksek olan öğretmen adayları ilişkiyi çok rahat kurarken GANO'su düşük olan öğretmen adayları ise ilişkiyi kuramadıkları söylenebilir.

2.sınıf öğretmen adayları arasında GANO sıralamasına göre 5. 6. 12. ve 15. sıradaki öğretmen adayları hiçbir bağlantı kuramamıştır. Tabloya bakıldığında dengeli bir dağılımın olduğunu söylenebilir, ancak bu dengeli dağılıma rağmen sosyal bilgiler öğretmen adaylarının GANO durumuna göre sosyal bilgilerle bağlantı kurmada değişiklik olduğunu görmek mümkündür. 3.sınıf öğretmen adaylarının tümü yazdıkları güncel olaylar ile sosyal bilgiler arasında bağlantı kurmuşlar ve konularını sosyal bilgiler öğrenme alanlarına göre ilişkilendirebilmişlerdir. GANO durumlarına göre herhangi bir farklılık olmadığını 3. Sınıf sosyal bilgiler öğretmen adayları için söylemek mümkündür. 4.sınıf öğretmen adayları arasından 2 öğretmen adayı yazdıkları güncel olayı sosyal bilgiler ile ilişkilendirememişlerdir. Burada da öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayın sosyal bilgiler ile ilişki kurma durumunun GANO'larına göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Genel olarak bulgular incelendiğinde öğretmen adayları

tarafından yazılan güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle ilişkilendirebilme konusunda GANO' su düşük olan öğretmen adaylarının genel olarak bağlantıyı kuramadıkları ve veya kurmakta zorlandıklarını söylemek mümkündür. GANO' su düşük olan öğretmen adaylarının ilişki kuramama durumu 1.sınıf ve 2.sınıfta çoğunlukta iken 3. ve 4.sınıfta da azınlıkta olduğu söylenebilir.

5. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Belirlediği Güncel Olayı Sosyal Bilgiler Dersiyle İlişisini Kurabilme Durumunun Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bulgular

Tablo 7. Sınıf Düzeyine Yönelik Farklılaşp Farklılaşmama Durumu

Sınıf düzeyi	f
1.sınıf	
Kurabilen Öğretmen Adayı	7
Kuramayan Öğretmen Adayı	8
2.sınıf	
Kurabilen Öğretmen Adayı	11
Kuramayan Öğretmen Adayı	4
3.sınıf	
Kurabilen Öğretmen Adayı	15
Kuramayan Öğretmen Adayı	0
4.sınıf	
Kurabilen Öğretmen Adayı	13
Kuramayan Öğretmen Adayı	2

Tablo 7 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının belirlediği güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurmasının sınıf düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin analizler sonucunda ulaşılan bulgular incelendiğinde 1.sınıf düzeyinde öğretmen adaylarının 7 tanesi ilişki kurabilirken 8 öğrenci ilişkiyi kuramamıştır. 2.sınıf düzeyinde öğretmen adaylarının 11 tanesi bağlantı kurabilirken 4 tanesi yazdıkları güncel olay ile sosyal bilgiler dersi arasındaki ilişkiyi kuramamıştır. 3. Sınıf düzeyinde araştırmaya katılan tüm öğretmen adaylarının ilişkiyi kurabildiği söylenebilir. 4.sınıf düzeyinde ise 13 öğretmen adayı bağlantıyı kurabilirken 2 öğretmen adayı bağlantıyı kuramadıkları görülmektedir.

6. Öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirebilmelerine ilişkin bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yazdıkları güncel olayı bilimsel temellere dayandırarak yani iddia-karşı iddia-veri-gerekçe-destekleyici ve sonuç bileşenleri bağlamında değerlendirip değerlendiremediklerine ilişkin bulgular tablo 8, 9, 10 ve

11'de verilmiştir. Tüm sınıf düzeylerinde sadece yazdıkları güncel olayların sosyal bilgiler dersiyile ilişkisini kurabilen 46 öğretmen adayının metinlerinin analizleri yapılmıştır.

Tablo 8. Sosyal Bilgiler 1.Sınıf Öğretmen Adaylarının Yazdıkları Güncel Olayların Argümantasyon Tekniğiyle İncelenmesi

1.sınıf	İddia	Karşı iddia	Veri	Gerekçe	Destekleyici	Sonuç
6.ÖA	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
8.ÖA	Var	Yok	Yok	Var	Var	Var
10.ÖA	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Yok
11.ÖA	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
12.ÖA	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
14.ÖA	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
15.ÖA	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
f	0	6	3	2	3	2

Tablo 8 incelendiğinde 1.sınıf düzeyinde 15 öğretmen adayı içerisinde 6.ÖA, 8.ÖA, 10.ÖA, 11.ÖA, 12.ÖA, 14.ÖA ve 15.ÖA'ları anlattıkları güncel olayı sosyal bilgiler dersiyile ilişkisini kurdukları için 3.6. alt problem kapsamında metinleri değerlendirilmiştir. Öğretmen adaylarının metinlerinin analiz sonuçlarına baktığımızda tüm öğretmen adayları ortaya bir iddia koymuştur ancak 10.ÖA dışında tüm metinler de karşı iddia bileşeni kullanılmamıştır. Daha sonra 8.ÖA, 10.ÖA ve 15.ÖA metinlerinde verilerini ortaya koyamazken, 10.ÖA ve 15.ÖA iddialarının gerekçelerini belirtmemişlerdir. 10.ÖA 15.ÖA gerekçelerini belirtmedikleri için doğal olarak destekleyici de kullanmamışlardır. 10.ÖA ve 15.ÖA'nın yanı sıra 14.ÖA da destekleyici kullanmamıştır. 10.ÖA ve 15.ÖA metinlerini herhangi bir sonuca bağlayamamıştır.

Aşağıda 1.sınıf düzeyinde olan öğretmen adaylarının metinlerinden örnekler verilmiştir:

6.ÖA: İddia: Ürünlerin fiyatlarının artması vatandaşlar üzerinde büyük tepki uyandırmıştır. **Karşı iddia:** Yok, **Veri:** Pazarda satılan ürünlerin pahalı olması nedeniyle devlet şehirlere tanzim satış merkezleri kurdu. Burada daha uygun ürünler satılıyor. İnsanlar bu nedenden dolayı sabahın erken saatlerinde burada sıraya giriyorlar. **Gerekçe:** Bu artışın sebepleri doğal etkenlerden dolayı tarım ürünlerinin büyük hasar görmesinden kaynaklıdır. **Destekleyici:** Artık kendi üretimimizin durmasında büyük bir etken. **Sonuç:** Bu olayın daha fazla devam etmemesi, toplumun refah seviyesinin yükselmesi için yerli üretime devam etmeli ve kıymetini bilmeliyiz.

11.ÖA: İddia: sebze meyve fiyatlarının bu hızlı artışı alıcının durumunu giderek zorlaştırmaktadır. Maaşlara yapılan zamma rağmen enflasyon oranı giderek arttığı için insanlar yakınmaktadır. **Karşı iddia:** Yok **Veri:**

Hava durumlarının bozulması sebze oluşumunu etkilemekte ve ayrıca Antalya'da meydana gelen hortum birçok seranın yıkılmasına sebebiyet verdi. Bu yüzden yüzlerce sebze heba oldu. Seraların kullanışsız hale gelmesi de cabası. Yeniden seralar kurmak ve sebze ekmek baya maliyetli bir iş. **Gerekçe:** Üreticiden satıcıya geçinceye kadar bir sürü elde geçtiği için zamlar olmakta. Gerekli gereksiz her şeyi ithal ettiğimiz için fiyatlar bu kadar yüksek ve ülkenin durumu bu kadar kötüleşmekte. **Destekleyici:** Üstüne üstlük dışa da bağlı bir ülkeyiz. **Sonuç:** Zengin daha çok zenginleşirken Fakir daha çok fakirleşmekte. Birçok insan işsiz. Birçok insanda asgari ücretle çalışıyor. Enflasyonun bu denli artışı maaşları ay sonuna kadar kullanamamıza neden oluyor ve birçok aile sıkıntı çekiyor.

Tablo 9. Sosyal Bilgiler 2.Sınıf Öğretmen Adaylarının Yazdıkları Güncel Olayların Argümantasyon Tekniğiyle İncelenmesi

2.sınıf	İddia	Karşı İddia	Veri	Gerekçe	Destekleyici	Sonuç
1.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
2.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Yok
3.Ö	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
4.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
5.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
6.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Yok
7.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
8.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
10.Ö	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
12.Ö	Var	Yok	Var	Yok	Yok	Var
14.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
f	0	11	2	3	8	4

Tablo 9 incelendiğinde, 2.sınıf düzeyinde 15 öğretmen adayı içerisinde 9.ÖA, 11.ÖA, 13.ÖA ve 15.ÖA.'ları anlattıkları güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kuramadıkları için analiz dışında kalmışlardır.

Öğretmen adaylarının yazdıkları metinler analiz edildiğinde tüm öğretmen adaylarının ortaya bir iddia koyabildikleri söylenebilir. Bununla birlikte 11 öğretmen adayı karşı iddia 8 öğretmen adayı ise destekleyici kullanmamışlar ve 4 öğretmen adayı da yazdıkları metinlerini bir sonuca bağlayamamışlardır. Bunun yanı sıra öğretmen adayları en çok iddia, veri ve gerekçe bileşenlerini metinlerinde kullanmışlardır.

Aşağıda 2.sınıf düzeyinde olan öğretmen adaylarının metinlerinden örnekler verilmiştir:

2.ÖA: İddia: Küreselleşen dünyada teknolojinin hızına yetişememek ve bu çarkın gerisinde kalmak Türkiye açısından baktığımızda geride kalındığını ve toplumun sürekli değişen teknoloji karşısında düşmeden koşmaya çalışması bu yönden bir eksikliğimizdir. Eğitim ve dünyasında da teknoloji hızla ilerlemekte ve bir bakıma iyi iken bir bakıma korkutucudur. **Karşı iddia:** Yok **Veri:** Artık fabrikalarda şirketlerde robotların hâkim olduğu bir saha var ve bu robot adı verilen teknoloji unsuru yakında eğitimle de iç içe olacaktır. En basit örnek olarak lise öğrencilerine dağıtılan tablet. Lise döneminde zaten ergenlik zamanında olan öğrenciler, eğitim öğretimi kolaylaştıracak ve ilerlemesini sağlayacak bu uygulamayı PC oyunları, çevrimiçi siteler vb. gibi amacından sapan bir şekilde kullanıyor. **Gerekçe:** Endüstri 4.0 hatta 5.0 dünyasında bulunurken Türkiye'nin hala 3.0 civarında dolaşıyor olması ne kadar geri kalındığının bir göstergesidir. Çünkü çocukların teknolojiyi yanlış kullanması ve onların bilinçlendirilmemesi yanlış sonuçlar doğurabiliyor. **Destekleyici:** Yok **Sonuç:** Yok

4.ÖA: İddia: Belirlemiş olduğum konu poşet kullanımının ücretli olması, birey ve toplum üzerindeki etkisi. Bu konunun insanlara çevre bilinci kazandırmak adına önemli olduğunu düşünüyorum. **Karşı iddia:** Yok **Veri:** Bu durum temiz bir çevre için etkindir. Bilinç kazandırılması açısından çok önemlidir. Sosyal bilgiler eğitiminde birey ve toplum konusu içinde öğrencilere ve yeni nesile çevre bilincinin aşılması için önemli ve gereklidir. **Gerekçe:** İlk gelen sonuçlara göre poşet kullanımında % 70 azalmanın görülmesi bunun ise yaradığını gösteriyor. **Destekleyici:** Yok **Sonuç:** Bu tarz çevreci konularda bilincin artırılması ve eğitimin desteklenmesi lazım.

Tablo 10. Sosyal Bilgiler 3.Sınıf Öğretmen Adaylarının Yazdıkları Güncel Olayların Argümantasyon Tekniğiyle İncelenmesi

3.sınıf	İddia	Karşı iddia	Veri	Gerekçe	Destekleyici	Sonuç
1.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
2.Ö	Var	Var	Yok	Var	Var	Var
3.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
4.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
5.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
6.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
7.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
8.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
9.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Yok	Var
10.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Var	Var

11.Ö	Var	Yok	Var	Yok	Yok	Var
12.Ö	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
13.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Var	Var
14.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
15.Ö	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
f	2	14	6	3	8	2

Tablo 10 incelendiğinde 3. Sınıf düzeyindeki tüm öğretmen adaylarının yazdıkları metinler analize tabii tutulmuştur. Öğretmen adaylarının yazdıkları metinlerin analiz sonuçlarına incelendiğinde 12.ÖA ve 15.ÖA dışında tüm öğretmen adayları iddialarını belirttikleri söylenebilir. Karşı iddia bileşenini 14 öğretmen adayı belirtmezken sadece 2.ÖA öğretmen adayı karşı iddiasını belirtmiştir. 8 öğretmen adayı destekleyicisini belirtmemiş, 6 öğretmen adayı verisini vermemiş 3 öğretmen adayı iddiasının gerekçesini belirtmemiş ve 2 öğretmen adayı da yazdıkları metni sonuca bağlayamamıştır. Öğretmen adayları yazdıkları metinlerde en çok iddia ve gerekçelerini belirtmiş ve olaylarını sonuca bağlamışlardır.

Aşağıda 3.sınıf düzeyinde olan öğretmen adaylarının metinlerinden örnekler verilmiştir.

1.ÖA: İddia: Su sıkıntısı ve küresel ısınma tüm canlı hayatını yakından ilgilendiriyor. Yaşanan sorunlara karşı önlemler alınmaz ise yaklaşık 98 içersin de yeryüzünde büyük oranda su kıtlığı yaşanacak ve canlı hayatı çok büyük oranda olumsuz etkilenecektir. **Karşı iddia:** Yok **Veri:** Fazla su israfı çevrenin kirlenmesi doğal yaşam üzerine yapılan olumsuz etkiler ile ileriki süreçte ülkemiz de büyük sorunlara yol açacağı öngörülmektedir. Su sıkıntısı ve küresel ısınma bir birlerini yakından ilgilendiren ve etkileyen iki doğa sorunudur. Orman alanlarının tahribi ağaç dikiminin az olması atmosfere salınan zehirli gazlar ile küresel ısınmanın şiddeti artıyor ve iklim değişikliklerine neden oluyor. **Gerekçe:** Çünkü küresel ısınma ve su sorununa neden olan birçok etken vardır. Toprak kirliliği, su kirliliği, ormanların yok edilmesi, sanayi atıkların doğaya atılması vb. sıralanabilir. Birçok çevre kirliliği sorununa yol açan neden ve etkenler vardır. **Destekleyici:** Yaşanan iklim değişiklikleri ile buzulların erimesi sonucu buzul bölgelerde yaşanan canlı hayatı tehlikeye giriyor ve nesilleri yok olma tehlikesiyle karşılaşılıyor. Doğal denge yani ekosistem zarar görüyor ve tüm canlı hayatı yaşanan bu olumsuzluklardan etkileniyorlar. **Sonuç:** Canlı hayatını korumak doğal çevrenin zarar görmesini daha aza indirgeyebilmek için gerekli tedbirler alınmalı, ağaç dikim alanları artırılmalı, orman tahribatına karşı önlemler alınmalı, piknik alanlarında kurallara uymayanlara cezai işlemler uygulanmalı doğal çevreyi koruma ve su tasarrufunun önemini, gerekliliklerini anlatan seminerler düzenlenmelidir.

10.ÖA: İddia: Tanzim satış noktaları kur yükselmesi fiyat pahalılığı ülkemizi ekonomik yönden çok yıpratmaktadır. Ülkemiz 2006, 2011 yılları arasında % 4, % 5 büyürken son yıllarda bu oran % 2'nin altına düşmüştür.

Karşı iddia: Yok **Veri:** Yok **Gerekçe:** Bu olayın en büyük nedeni üretmemeye sıkıntısı yaşıyor olmamız. Tarımda çiftçiyi, sanayide ustayı, turizm de turizmciyi destekleyen ataklar yapmadığımız sürece bu ekonomik sıkıntılar devam edecektir. **Destekleyici:** Ayrıca Ekonomimizde büyük oranda yurt dışı bağımlılığı var ve ülkemizde yeterince döviz yoktur. **Sonuç:** Hükümetin seçim için insanları kandırmayı bırakıp gerçek sorunlarla ilgilenmesi sorunu yerinde çözebilmesi toplumun içine karışabilmesi ve tedbirler alması gerekmektedir.

Tablo 11. Sosyal Bilgiler 1.Sınıf Öğretmen Adaylarının Yazdıkları Güncel Olayların Argümantasyon Tekniğiyle İncelenmesi

4.sınıf	İddia	Karşı İddia	Veri	Gerekçe	Destekleyici	Sonuç
2.Ö	Var	Var	Yok	Var	Yok	Var
3.Ö	Var	Var	Var	Var	Yok	Var
4.Ö	Var	Var	Var	Var	Yok	Var
5.Ö	Var	Var	Yok	Var	Yok	Yok
6.Ö	Var	Var	Var	Var	Var	Var
7.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
8.Ö	Var	Yok	Var	Var	Var	Var
9.Ö	Var	Var	Var	Var	Var	Var
10.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Yok	Yok
11.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Var	Yok
13.Ö	Var	Yok	Var	Yok	Yok	Var
14.Ö	Var	Yok	Var	Var	Yok	Var
15.Ö	Var	Yok	Yok	Var	Yok	Yok
f	0	7	5	1	8	4

Tablo 11 incelendiğinde 4. Sınıf düzeyinde 15 öğretmen adayı içerisinde 1.ÖA ve 12.ÖA, anlattıkları güncel olayın sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kuramadıkları için analiz dışında kalmışlardır. Öğretmen adaylarının yazdıkları metinlerin analiz sonuçlarına incelendiğinde tüm öğretmen adaylarının ortaya bir iddia koydukları görülmektedir. 7 öğretmen adayı karşı iddiasını, 5 öğretmen adayı verisini, 1 öğretmen adayı gerekçesini, 8 öğretmen adayı destekleyicisini belirtmezken 4 öğretmen adayı da yazdıkları metinlerini bir sonuca bağlayamadıkları görülmüştür.

Aşağıda 4.sınıf düzeyinde olan öğretmen adaylarının metinlerinden örnekler verilmiştir.

2.ÖA: İddia: Geride bıraktığımız 2018 yılının son çeyreğinde Amerika'da bilimsel nitelikte önemli faaliyetler oldu. Son yıllarda insanların aklına uzayda yaşam var mı? Varsa ne kadar var ya da hangi gezegenlerde var

sorusu oldukça yer ediyor. **Karşı İddia:** Amerika ve diğer dünya ülkelerinde bu tür gelişmeler olurken bizim kendimize sorduğumuz sorular “ Biz bu gelişmelerin neresindeyiz?” ya da biz ne zaman bu faaliyetlere başlayacağız olmalıdır. **Veri:** Yok **Gerekçe:** Bunlara cevaben önce Tesla şirketi “Space X” adında bir araç yolladı. Ardından NASA “ Insight” adında bir uzay aracı yolladı. **Destekleyici:** Yok **Sonuç:** Bu denli önemli olan bir konuda ülkemizde önemli adımların atılmaması toplumumuz açısından oldukça üzücü bir durum. Bir an önce bizde kendi ayaklarımızın üzerinde durmayı becermeliyiz. Ancak bu şekilde Muasır medeniyetler seviyesine ulaşabiliriz.

10. ÖA: İddia: Sosyal bilgiler dersinde öğrencinin demokratik bir vatandaş olarak siyasal katılım hakkını güncel bir olay ile ilişkilendirebilirim. Ayrıca böyle bir olay öğrencinin farklı görüşlere sahip olabileceği ve saygı duyabileceği bir olaydır. **Karşı İddia:** Yok **Veri:** Yok **Gerekçe:** Gerekçem güncel olan yerel seçimleri sosyal bilgiler dersinde etkin vatandaşlık birey ve toplum gibi öğrenme alanlarında kullanabilirim. Yerel seçimler öğrencilerin toplumun seçtiği kişilerin bireyleri nasıl etkilediğini de görebilecekleri bir konudur. **Destekleyici:** Yok **Sonuç:** Yok

14.ÖA: İddia: Birey ve toplum açısından oldukça tehlikeli olan bu oyun kapatılmamaktadır, yani internet üzerinden silinememektedir. Okul çağındaki bireylerin, aileleri ve okuldaki öğretmenler ile arkadaşlarıyla olan kuvvetli bağları bu tip vakaların artmasını engelleyebilir. Öğretmenler ile ebeveynler sürekli iletişimde olması öğrencinin duygusal durumlarının ailesi tarafından dikkatli bir biçimde gözlenmesi eğer varsa içinde bulunduğu değersizlik duygusunu kuvvetli manevi ilişkiler ile giderilmelidir. **Karşı İddia:** Yok **Veri:** Son 3 yılda bütün dünya ve Türkiye’de sıklıkla ölümlere sebep olan “Blue Whale” (mavi balina) özellikle 7-18 yaş grubunda ki bireylerin intihar vakaları ile gündeme geldi. Bu oyunda bireylerle temasa geçen oyun yöneticileri bireylerin kendilerine zarar vermelerini sağlayan 50 adet görev vermektedir. En son görev ise kendini öldürmektir. Bireylerin tüm dijital araçları hacklenip bireylere şantaj yapılarak oyun devam ettirilmektedir. **Gerekçe:** Eğer önlemler alınmazsa ise bu oyun yüzünden birçok öğrenci hayatını kaybedebilir. Oyunun ülkemizde ki internet ağlarından vb. yasaklanması da bu tehlikeyi ortadan kaldıramayabilir. **Destekleyici:** Yok **Sonuç:** Milli Eğitim Bakanlığı’nın diğer bakanlıklar ile bu konuda ciddi yaptırımlar yapabilmesi çok önem arz etmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının güncel olayları değerlendirme biçimlerini tespit etmek amacıyla yapılan araştırmanın bulguları değerlendirildiğinde, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tümünün güncel olaylarını belirleyebilmiş olduklarını söylemek mümkündür. Buradan hareketle öğretmen adaylarının bir sosyal bilgiler öğretmeninden beklenen gündemi takip etme, çevresinde ve dünya üzerinde yaşanan olaylara kayıtsız kalmama, bireyi ve toplumu etkileyen olaylarla yakından ilgilenme ve hâkim olma becerilerinin geliştirebildikleri söylenebilir. Bunun yanı sıra araştırmaya katılan öğretmen adaylarının güncel olayı sosyal bilgiler dersiyle ilişkilendirme

noktasında, anlattıkları konuları öğrenme alanları ve öğrenme alanlarına yönelik kazanımlarla bağlantısını kurmada başarı sağladıklarını da söylemek mümkündür. Öğretmen adaylarının yazdıkları konuları sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurabilme durumu sınıf düzeyi arttıkça pozitif yönde değişim göstermiştir demek mümkündür. Öğretmen adaylarının lisans döneminde aldıkları derslerin sayısı ve etkisi arttıkça öğretmen adaylarının ilişki kurma bağlamında yeterliliklerinde de gelişme olduğu söylenebilir. Ayrıca yazdıkları güncel olayların sosyal bilgiler dersi ile ilişkisini kurma durumunun cinsiyete ve genel not ortalaması değişkenlerine göre mutlak bir fark olmasa da belirli farklılıklar olduğunu da söylemek mümkündür. Buna göre öğretmen adaylarının belirledikleri güncel olayları sosyal bilgiler dersiyle ilişkisini kurması cinsiyet değişkeninde erkek öğretmen adaylarının lehine, sınıf düzeyi ve GANO değişkenlerine göre de pozitif yönde değişiklik göstermiştir.

Araştırmanın bulguları değerlendirildiğinde ulaşılan bir başka sonuç ise; öğretmen adaylarının argümantasyon temelli bir metin oluşturabilme ve metni kendi içinde iddia, karşı iddia veri, gerekçe, destekleyici ve sonuç bağlamında değerlendirebilme becerilerinin gelişmediğini, öğretmen adaylarının büyük bir kısmının argümantasyon temelli metin oluştururken kullanılması gereken bileşenlerin hepsini tam olarak kullanmadıklarıdır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının güncel olayları argümantasyon temelli değerlendiremediklerini söylemek mümkündür. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının güncel bir olayı argümantasyon temelli oluşturup bu metni değerlendirme aşamasında temel ve yardımcı bileşenleri kullanma noktasında sınıf düzeyi arttıkça bileşenlerin kullanılma sayısının arttığını söylemek mümkündür. Bu anlamda 1.sınıftan 4.sınıfa uzanan lisans eğitiminde argümantasyon temelli metin oluşturma ve değerlendirme aşamasında 1., 2., 3. ve 4.sınıflar arasında pozitif bir ilerleme kaydedildiği de söylenebilir.

Araştırmanın sonuçları göz önüne alındığında ve alan yazındaki çalışmalar incelendiğinde, Demir ve Haçat (2018) Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Hak ve Sorumluluk Konusundaki Sözlü Argümantasyon Durumlarının İncelenmesi üzerine yaptıkları çalışmanın sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının iddia oluşturmada başarı sağlarken karşı iddialarını çürütmede yetersiz oldukları sonucu, bu çalışma sonucunda, ulaşılan öğretmen adaylarının güncel olayları argümantasyon tekniğiyle istenen düzeyde değerlendiremedikleri sonucu ile benzerlik gösterdiği, söylenebilir. Benzer olarak Higde ve Aktamış'ın (2017) Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Argümantasyon Temelli Fen Derslerinin İncelenmesi üzerine yaptıkları araştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde, öğretmen adaylarının kanıt kullanımının argümantasyonda ki önemine vurgu yaptıkları sonucu, bu çalışmada yer alan öğretmen adaylarının gerekçe ve destekleyici kullanımlarının fazla olması, kanıt (gerekçe ve destekleyici) göstermeye önem verdikleri sonuçları ile benzerlik gösterdiği ile söylenebilir. Ayrıca Aslan'ın (2014) farklı örneklem grubu ile yaptığı, Öğrencilerin Yazılı Bilimsel Argüman Oluşturma ve Değerlendirme Becerilerinin İncelenmesi adlı çalışmasında, öğrencilerin iddia oluşturmada başarılı iken gerekçe ve delil oluşturmada yetersiz oldukları, öğrencilerin argüman değerlendirirken iddia-gerekçe bağlantısını test etmede ve gerekçenin iddia için uygun destek sağlayıp sağlamadığını belirlemede yetersiz oldukları sonucu bu çalışmanın yazdıkları güncel olayları argümantasyon tekniğiyle değerlendirmede karşı iddia ve ortaya koydukları iddialarını ortaya koyarken gerekçelendirme-destekleme

noktasında istenilen seviyede olmaması sonucu ile benzer olduğunu söylemek mümkündür.

Bulut, Kaçar ve Arıkan (2019), ortaya koydukları, Sosyal Bilgiler de Argümantasyon Temelli Öğretim adlı çalışmada, argümantasyon üzerine yapılan literatür çalışmaları incelendiğinde, bu çalışmaların çoğunun fen bilimleri alanında yapıldığı görülmüştür. Bir başka deyişle sosyal alanlarda argümantasyon temelli eğitim ile ilgili çalışmaların azlığına vurgu yapılmıştır. Aynı şekilde Memiş 'in (2017), Türkiye'de Argümantasyon Konusunda Gerçekleştirilen Tezlerin Analizi: Bir Meta-Sentez Çalışması adlı araştırması kapsamında incelediği 80 çalışmanın sadece 4 tanesinin sosyal bilgiler alanında yapıldığı görülmüştür. Buradan hareketle alan yazında araştırmamıza benzer çalışmaların azlığı ve sosyal bilgiler alanında yapılan çalışmaların sınırlı olması dolayısı ve konunun önemi göz önüne alındığında bazı önerilerde bulunmak yerinde olacaktır.

Öncelikle öğretmen adaylarının tüm sınıf düzeylerinde, belirledikleri güncel olaylarla ilgili kaliteli argüman oluşturamadıkları sonucu düşünüldüğünde, üniversitelerde öğretmen adaylarının güncel olayları değerlendirebilmek için güncel olayları değerlendiren bir ders almalarını, mevcut derslerinde güncel olayları sık sık değerlendirmelerinin sağlanmasını ve öğretmen adaylarının güncel olaylara ve olgulara bilimsel bir bakış açısıyla nasıl yaklaşması gerektiğinin lisans eğitimleri içerisinde öğretilmesi gerektiği önerilebilir. Ayrıca öğretmen adaylarına argümantasyonun temel ve yardımcı bileşenleri olan iddia, veri, gerekçe, destekleyici, çürütücü, sınırlayıcı, karşı iddia gibi bileşenlerinin doğru ve içeriği dolu olarak özellikle gündelik hayattan örnekler vererek öğretilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Son olarak Sosyal Bilgiler ve argümantasyon tekniği ile ilgili yapılan çalışmalarda sosyal bilgiler eğitiminde argümantasyon kullanımıyla ilgili yapılan çalışmaların azlığından ve yetersizliğinden bahsedilmiştir. Bu yüzden yapılacak olan çalışmaların artırılması ve farklı değişkenler açısından karşılaştırılması alan yazına katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- AKDAĞ, H., OĞUZ, R., TATAR, O. & SUBAŞI, Y. (2014), "Ortaokul Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Güncel Olaylara Bağlamında Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi", **Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, II(2):49-65.
- AKTAŞ, T. & DOĞAN, Ö. (2018), "Argümanı Dayalı Sorgulama Öğretimin 7.Sınıf Öğrencileri Akademik Başarıları ve Argümantasyon Seviyelerine Etkisi", **Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, XIV(2):778-798.
- ASLAN, S. (2014), "Öğrencilerin Yazılı Bilimsel Argüman Oluşturma Ve Değerlendirme Becerilerinin Güncellenmesi", **Eğitimde Kuram ve Uygulama**, X(1):41-74.
- BULUT, B., KAÇAR, T. & ARIKAN, İ. (2019), "Argumentation-Based Learning In Social Studies Teaching", **Journal of Education and Learning**, VIII(3):89-94.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., KILIÇ ÇAKMAK, E., AKGÜN, Ö. E., KARADENİZ, Ş. & DEMİREL, F. (2008), **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Ankara: Pegem Yayınları.

- CENGİZ, C. & KABAPINAR, F. (2017),“Dolaylı Fen Öğretiminde Hizmet Öncesi Argümantasyon Eğitiminin Öğretmen Adaylarının Bilimin Doğasını Kavramalarına Etkisi”,**Türkiye Kimya Derneği Dergisi**, II(1):19-62.
- CHEN, C. H. & SHE, H. C. (2012),“The Impact Of Recurrent Online Synchronous Scientific Argumentation On Students Argumentation and Conceptual Change”,**Educational, Technology & Society**,XV(1):197–210.
- DEMİR, F. & HAÇAT, S. (2018),“Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Hak ve Sorumluluk Konusundaki Sözlü Argümantasyon Durumlarının İncelenmesi”,**Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi**, III(1):69-82.
- DEVECİ, H. & ARIN D. (2008),“Sosyal Bilgiler Dersinde Güncel Olayların Kullanımının Öğrenci Başarısına ve Hatırda Tutma Düzeyine Etkisi”,**Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**,VII(26):170-185.
- ERDEN, M. (tarihsiz).**Sosyal Bilgiler Öğretimi**, İstanbul: Alkım Yayınları.
- GEDİK, H. (2008),**Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olaylar**(Yayımlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- GEDİK, H. (2010),“Güncel Olayların Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılması ve Öğrenci Görüşleri”,**Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**,XI(2):97-118.
- HIGDE, E. & AKTAMIŞ, H. (2017),“Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Argümantasyon Temelli Fen Derslerinin İncelenmesi: Durum Çalışması”,**İlköğretim Online**, XVI(1), 89-113.
- KUHN, D. & UDELL, W. (2003), “The Development Of Argument Skills”,**Child Development**,LXXIV(5):1245–1260.
- LU, J. & ZHANG, Z. (2013),“Assessing and Supporting Argumentation with Online Rubrics”,**International Education Studies**,VI(7):66-77.
- MARTORELLA, P. H. (2001),**Teaching Social Studies In Middle and Secondary Schools** (3rd Edition), New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- MEB. (2018),**Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar)**,Ankara: Meb Yayıncılık.
- MEMİŞ, E. (2017),“Türkiye’de Argümantasyon Konusunda Gerçekleştirilen Tezlerin Analizi: Bir Meta Sentez Çalışması”,**Cumhuriyet International Journal of Education**, VI(1):47-65.
- MICHAELIS, J. U. & GARCIA, J. (1996), **Social Studies For Children: A Guide To Basic Instruction** (11th Edition), Boston: Pearson Education Inc.
- MILES, M. B. & HUBERMAN, A. M. (1994), **Qualitative Data Analysis** (2nd Edition), Thousand Oaks, CA: Sage.
- NUSSBAUM, E. M. (2002),“Scaffolding Argumentation In The Social Studies Classroom”,**The Social Studies**,XCIII(2):79-83.
- OĞUZ, S. & DEMİR, F. B. (2016),“Argümantasyon Tekniğiyle Sosyal Bilgiler Öğretimi”,**Alternatif Yaklaşımlarla Sosyal Bilgiler Eğitimi**(Ed. R. Sever, M. Aydın-E. Koçoğlu),Ankara: Pegem Akademi, 255-286.

- SEELFELDT, C. (1989), *Social Studies For The Preschool-Primary Child*(3rd Edition), Columbus: Ohio.
- TORUN, F. (2015), **Sosyal Bilgiler Dersinde Argümantasyon Temelli Öğretim ve Karar Verme Becerisi Arasındaki İlişki Düzeyi**(Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- TORUN, F. (2017),“Sosyal Bilgiler Öğretiminde Argümantasyon Yönteminin Kullanımı”, **Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar-III**(Ed. R. Turan ve H. Akdağ),Ankara: Pegem Akademi, 150-166.
- TORUN, F. & Şahin, S. (2016),“Argümantasyon Temelli Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrencilerin Argüman Düzeylerinin Belirlenmesi”, **Eğitim ve Bilim Dergisi**,XLI(186):233-251.
- TOULMIN, S. (1958), *The Uses Of Argument*, Cambridge. UK: Cambridge University Press.
- TOULMIN, S. (2003), *The Uses Of Argument*, Cambridge. UK: Cambridge University Press.
- TÜRK DİL KURUMU (TDK) (2019),**Argüman**, <http://sozluk.gov.tr/> Adresinde 11 Temmuz 2019 tarihinde incelenmiştir.
- TÜRK DİL KURUMU (TDK) (2019), **Güncel**, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GT.S.5c2f00491cc772.72202332 Adresinde 3 Ocak 2019 tarihinde incelenmiştir.
- YILDIRIM, A. & ŞİMŞEK, H. (2006), **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**(6. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.